

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

0010 ք. Երևան, Կառավարական տուն 1

№ 02/05.5/3199-2022

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ՊԱՐՈՆ ՎԱՀԱՆ ՆԱՐԻԲԵԿՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Նարիբեկյան

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում առաջին ընթերցմամբ ընդունված «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի (Կ-091-15.11.2021-SՀ-011/1) վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունները, լրամշակված նախագիծը, ամփոփաթերթը, ինչպես նաև նախագծում կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկանքը՝ գլխադասային հանձնաժողովում քննարկելու համար.

Առաջարկում ենք՝

1. Հոդված 1-ին՝

ա) «Հայաստանի Հանրապետության 2016 թվականի հոկտեմբերի 4-ի հարկային օրենսգրքի» բառերը փոխարինվել են «2016 թվականի հոկտեմբերի 4-ի Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի» բառերով:

բ) 2-րդ կետով առաջարկվող խմբագրությունը շարադրվել նոր խմբագրությամբ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«66) հարկ վճարողներին էլեկտրոնային ծանուցում՝ պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերի՝ հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայաց ման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրում, որը հավաստվում է էլեկտրոնային կառավարման համակարգի կողմից.»:

գ) 3-րդ կետով առաջարկվող խմբագրությունը շարադրվել նոր խմբագրությամբ՝

«72) հարկային գործ՝ հարկ վճարողին վերաբերող փաստաթղթերի

պահպանման համար հարկային մարմնի սահմանած կարգով վարվող անհատական գործ:»

2. Հոդված 3-ում՝ վերջին պարբերությունից հանել «ղեկավարի» բառը:

3. Հոդված 4-րդ՝

ա) 3-րդ կետի «գ» ենթակետում «հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու» բառերի փոխարեն առաջարկում ենք լրացնել «էլեկտրոնային ծանուցման» բառերով, ինչպես նաև առաջարկում ենք հանել վերջին պարբերության վերջին նախադասությունը:

բ) 4-րդ կետում լրացնել են հետևյալ բովանդակությամբ ենթակետեր՝

«ա. առաջին նախադասությունից հանել «կազմվում է երկու օրինակից և» բառերը,

բ.1-ին, 2-րդ և 3-րդ կետերում «երկու» բառից առաջ լրացնել «կնքված» բառը,», իսկ նոր խմբագրության գ ենթակետից հանել «մեկ օրինակը» բառերը, իսկ նոր խմբագրությամբ «գ» ենթակետի՝ «համաձայնագրի» բառից հետո հանել «մեկ օրինակը» բառերը:

գ) 5-րդ կետում «հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու միջոցով տեղեկացվում է հարկ վճարողին» բառերը փոխարինվել են «հարկ վճարողին ծանոթացման է ներկայացվում էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով» բառերով:

4. Հոդված 5-րդ՝

1-ին կետում «հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու միջոցով տեղեկացվում է հարկ վճարողին» բառերը փոխարինել «հարկ վճարողին ծանոթացման է ներկայացվում էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով» բառերով:

5. Հոդված 6-րդ՝

ա) 1-ին կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ, .

«1) 1-ին մասում «ստուգման հանձնարարագրի՝ հարկային մարմնի օրինակի» բառերը փոխարինել «էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված ստուգման հանձնարարագրի կնքված տարբերակի» բառերով,»,

բ) 3-րդ կետի վերջին նախադասությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ,

«Հրամանն արձակելու լիազորություն ունեցող պաշտոնատար անձի կողմից էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված կամ հրամանի տեսաներածված տարբերակը հարկ վճարողին ներկայացվում է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով, և ուժի մեջ է մտնում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու օրվան հաջորդող օրվանից:»:

6. 7-րդ հոդված՝

ա) 2-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ,

«2. Հարկ վճարողը ակտի նախագիծն ստացված համարվելու օրվան հաջորդող տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի միջոցով կարող է ներկայացնել առարկություններ ակտի նախագծի վերաբերյալ կամ տեղեկացնել առարկությունների բացակայության մասին: Մինչև սույն մասում նշված ժամկետի ավարտը ակտի նախագծի վերաբերյալ առարկություններ չստանալու դեպքում՝ ժամկետի ավարտի օրվան հաջորդող երկու աշխատանքային օրվա, իսկ առարկություններ ստանալու կամ առարկությունների բացակայության մասին գրավոր տեղեկացվելու դեպքում՝ դրանք ստանալու օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձը կազմում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով ստուգման ակտ, որը ստորագրում է ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձը և սույն հոդվածի 8-րդ մասի 2-րդ կետով սահմանված կարգով ներկայացնում է հարկ վճարողին: Եթե հարկ վճարողը նաև պետական բաժնեմաս ունեցող կազմակերպություն է, ապա ակտի պատճենն ուղարկվում է համապատասխան պետական կառավարման մարմին:»:

բ) լրացնել նոր 3-րդ կետ, որով ուժը կորցրած կճանաչվի ՀՀ հարկային օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 3-րդ մասը,

գ) 5-րդ մասի «բ)» ենթակետում «հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու եղանակով» բառերը փոխարինել «էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով» բառերով, ինչպես նաև հանել «Ակտը (նախագիծը) հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի անձնական էջում տեղադրումը հավաստվում է էլեկտրոնային համակարգի կողմից:» նախադասությունը:

7. հոդված 8-րդ՝

ա) 3-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

««8) թեմատիկ ուսումնասիրության արդյունքում՝ հարկային մարմնին հսկողության լիազորություններ վերապահող իրավական ակտերի պահանջների Օրենսգրքով սահմանված խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում:»,

բ) 6-րդ մասում «տարբերակը» բառից հետո պարբերությունը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ «հարկ վճարողին ներկայացվում է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով»:

գ) 8-րդ մասը շարադրել նոր խմբագրությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«8) 11-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«11. Հարկ վճարողն արտագնա հարկային ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծը ստացված համարվելու օրվան հաջորդող տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի միջոցով կարող է ներկայացնել առարկություններ արձանագրության նախագծի վերաբերյալ կամ տեղեկացնել առարկությունների բացակայության մասին: Մինչև սույն մասում նշված ժամկետի ավարտը արձանագրության նախագծի վերաբերյալ առարկություններ չստանալու դեպքում՝ ժամկետի ավարտի օրվան հաջորդող երկու աշխատանքային օրվա, իսկ առարկություններ ստանալու կամ առարկությունների բացակայության մասին տեղեկացվելու դեպքում դրանք ստանալու օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձը կազմում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն, որը ստորագրում է ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձը և Օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 2-րդ կետով սահմանված կարգով ներկայացնում է հարկ վճարողին: Ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը համարվում է հանձնված և ուժի մեջ մտած Օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասով ստուգման ակտի համար սահմանված համապատասխան ժամկետներում:»

8. Հոդված 9-ում՝

ա) 2-րդ կետում «օրվա ընթացքում» բառերից հետո լրացնել «հարկ վճարողին ներկայացվում է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով, և հանձնված է համարվում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու օրվան հաջորդող հիգերորդ օրվանից:» բառերը,

բ) 3-րդ կետում «նշված» բառից հետո լրացնել

«ա. «հարկ վճարողը ոչ ուշ, քան սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված՝ արձանագրությունը հանձնված համարվելու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում՝»,

բ. 1-ին կետում «ճշտված հարկային հաշվարկներ» բառերը փոխարինել «հարկային հաշվարկներ (այդ թվում՝ ճշտված)» բառերով,»:

9. 10-րդ հոդվածը լրացնել նոր առաջին մասով հետևյալ բովանդակությամբ՝

«1) 5-րդ մասում «հարկային մարմնի կնքած պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում Օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կարգով» բառերը փոխարինել «այն ստորագրելու լիազորություն ունեցող անձի էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված կամ տեսաներածված տարբերակը հարկ վճարողին է ուղարկվում Օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով սահմանված կարգով» բառերով, որով պայմանավորված մասերի համարակալումը փոխվել է:

10. 11-րդ հոդվածում «տարբերակը» բառերից հետո լրացնել «հարկ վճարողին ներկայացվում է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով:» բառերը, ինչպես նաև վերջին պարբերության մեջ «վճարողին» բառից հետո լրացնել «ծանոթացնելուց էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով ներկայացնելուց անմիջապես հետո:» բառերը:

11. Ուժը կորցրած ճանաչել 12-րդ հոդվածը, որով պայմանավորված հեղվածների համարակալում փոխվել է:

12. Նոր խմբագրությամբ ներկայացված 12-րդ հոդվածում՝ «բառով» բառից հետո լրացնել «, հանել «համալիր հարկային ստուգումների համար» բառերը և վերջին նախադասությունը:»:

13. Նոր խմբագրությամբ ներկայացված 13-րդ հոդվածում ավելացնել նոր 2-րդ կետ հերևյալ բովանդակությամբ՝

«2) 3-րդ մասից հանել «համալիր հարկային ստուգումների համար» բառերը և վերջին նախադասությունը:»:

14. Լրացնել նոր 14-րդ հոդված հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Հոդված 14. Օրենսգրքի 349-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «հանձնարարագրի երկու օրինակներն» բառերը փոխարինել «հանձնարարագիրն» բառով, հանել «համալիր հարկային ստուգումների համար» բառերը և վերջին նախադասությունը:»:

15. 15-րդ հոդվածը խմբագրել հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Հոդված 15. Օրենսգիրքը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 349.1-ին հոդվածով.

«Հոդված 349.1. Թեմատիկ ուսումնասիրությունը

1. Հարկի (վճարի) հաշվարկման ճշտության ուսումնասիրության նպատակով հարկային մարմինը հարկ վճարողի մոտ կարող է իրականացնել թեմատիկ ուսումնասիրություն:

2. Թեմատիկ ուսումնասիրության իրականացման համար հիմք կարող են հանդիսանալ՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացված բացառապես կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության՝ հաստատապես հայտնի հարկվող գործարքների վերաբերյալ արդյունքները, որոնց մասին հարկ վճարողը նախապես ծանուցվել է էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով, սակայն ծանուցման օրվան հաջորդող տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի միջոցով հարկային հաշվարկներ (այդ թվում՝ ճշտված) կամ խախտումների առկայության վերաբերյալ հիմնավոր առարկություններ չի ներկայացրել:

3. Թեմատիկ ուսումնասիրություններն իրականացվում են Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասին համապատասխան տրված հանձնարարագրի հիման վրա, որը կարող է հրապարակվել ոչ ավելի, քան յուրաքանչյուր հարկային տարվա ընթացքում մեկ անգամ: Թեմատիկ ուսումնասիրության հանձնարարագրում, բացի Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված տվյալներից, պարտադիր նշվում են նաև.

1) հարկային մարմնի կողմից իրականացված կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արձանագրության համարը և ամսաթիվը, ինչպես նաև արձանագրությունը հարկ վճարողին ծանուցելու ամսաթիվը,

2) հարկային մարմնի կողմից իրականացված կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքներին վերաբերելի՝ ուսումնասիրության ենթակա հաշվետու ժամանակաշրջանները: Ընդ որում, ուսումնասիրության հանձնարարագրում չեն կարող ընդգրկվել.

ա. հարկային մարմնի կողմից իրականացրած կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքներին չվերաբերող հարկատեսակներ և հաշվետու ժամանակաշրջաններ.

բ. համալիր հարկային ստուգման ենթարկված հաշվետու ժամանակաշրջաններ.

գ. համալիր հարկային ստուգման ընթացքում գտնվող կամ տվյալ տարվա ստուգումների ծրագրում ներառված հարկ վճարողների մոտ ստուգման ենթակա հաշվետու ժամանակաշրջաններ,

դ. Օրենսգրքի 348-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ուսումնասիրված հաշվետու

ժամանակաշրջաններ:

4. Հարկ վճարողի մոտ սույն հոդվածով սահմանված յուրաքանչյուր ուսումնասիրության ժամկետը ուսումնասիրության հանձնարարագրով կարող է սահմանվել ոչ ավելի, քան 10 անընդմեջ աշխատանքային օր: Անհրաժեշտության դեպքում ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձի (անձանց) գրավոր զեկուցագրի հիման վրա հանձնարարագիր տվող պաշտոնատար անձի հրամանով սույն մասում նշված ժամկետը կարող է երկարաձգվել մինչև հինգ անընդմեջ աշխատանքային օրով: Թեմատիկ ուսումնասիրության ժամկետի երկարաձգման մասին հրամանի էլեկտրոնային ստորագրությամբ վավերացված կամ տեսաներածված տարբերակը էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով ներկայացվում է հարկ վճարողին՝ ոչ ուշ, քան հանձնարարագրում նշված ուսումնասիրության ժամկետի ավարտի օրը:

5. Թեմատիկ ուսումնասիրության հանձնարարագիրը ուսումնասիրությունը փաստացի սկսելու օրը ծանոթացման է ներկայացվում էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով:

6. Թեմատիկ ուսումնասիրության ընթացքը, Օրենսգրքի 341-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում, հանձնարարագիր տվող պաշտոնատար անձի հրամանով կարող է կասեցվել նույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով սահմանված ժամկետներով: Թեմատիկ ուսումնասիրության ընթացքի կասեցումը, կասեցման ժամկետի երկարաձգումը, կասեցված ուսումնասիրության վերսկսելը կատարվում են Օրենսգրքի 341-րդ հոդվածով հարկային ստուգումների համար սահմանված կարգով ու ժամկետներում:

7. Ուսումնասիրության արդյունքում Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետներում ու կարգով կազմվում և հարկ վճարողին է ներկայացվում նույն հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծը: Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված կարգով ու ժամկետներում կազմվում և հարկ վճարողին է ներկայացվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը: Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 14-րդ մասի 10-րդ կետով սահմանված դրույթներն արձանագրությունում (նախագծում) ներառվում են միայն նույն հոդվածի 5-րդ մասի 8-րդ կետով սահմանված դեպքում: Ընդ որում, ուսումնասիրության արդյունքում ի հայտ եկած հնարավոր խախտումները չհաստատվելու և (կամ) ուսումնասիրության ընթացքում կամերալ (ներքին) ուսումնասիրության արդյունքներին վերաբերելի հարկային հաշվարկներ (այդ թվում՝

ճշտված) ներկայացվելու դեպքում՝ ուսումնասիրության արձանագրության մեջ պարզաբանվում են համապատասխան ռիսկերի չհաստատման պատճառները և (կամ) նշվում են տեղեկություններ ներկայացված հարկային հաշվարկների (այդ թվում՝ ճշտված) վերաբերյալ:»:

16. Հոդված 16-րդ՝ շարադրել նոր խմբագրությամբ հետևյալ բովանդակությամբ՝

«Հոդված 16. Օրենսգրքի 350-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ
«Հոդված 350. Հարկային հսկողության ընթացքում օգտագործվող տեղեկությունները

Հարկային մարմինը հարկային հսկողություն իրականացնելիս օգտագործում է հարկային մարմին տրամադրված կամ հարկային մարմնի կողմից ստացված, այդ թվում հրապարակային աղբյուրներում (համացանցում) կամ ինքնաշխատ տեղեկատվական բազաներում առկա, ինչպես նաև հարկ վճարողների կողմից իրենց կամ այլ հարկ վճարողների վերաբերյալ իրենց մոտ առկա կամ պահվող՝ հարկերի հաշվարկմանն առնչվող գործարքների, ապրանքների, ծառայությունների, աշխատանքների ծավալների, դրանց տեղաշարժի, իրացման փաստացի գների, իրենց կողմից և իրենց հաշվին վճարված եկամուտների, պահված հարկերի, գույքի կամ եկամուտների, հարկման նպատակով անհրաժեշտ այլ տվյալների վերաբերյալ տեղեկությունները, այդ թվում՝ երրորդ անձից ստացված տեղեկությունները, վարչական կամ քրեական վարույթում կամ օպերատիվ հետախուզական գործունեության ընթացքում կամ արդյունքում որպես ապացույց գնահատվող գործում առկա բացատրությունները, ցուցմունքները, փորձագիտական եզրակացությունները, փաստաթղթերը, նյութերը, իրերը, ինչպես նաև այն հանգամանքները, որոնք իր հայեցողությամբ հարկային մարմինը պիտանի և անհրաժեշտ է համարում գործի փաստական հանգամանքների բացահայտման և գնահատման համար:

Երրորդ անձ է համարվում պետական կառավարման կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինը, հարկ վճարողը, որը Կառավարության սահմանած կարգով կամ հարցման միջոցով, հարկային մարմին է ներկայացնում այլ հարկ վճարողի գործարքի կամ գործառնության կամ գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններ:

Բանկային, առևտրային, հարկային կամ օրենքով պահպանվող այլ գաղտնիք կազմող տեղեկությունները հարկային մարմինը պահպանում է Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:»:

17. Հոդված 17-ում՝ «կարող են ծանուցվել էլեկտրոնային եղանակով» բառերը փոխարինել «կարող են ծանուցվել էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով» բառերով և

հանել «Սույն մասում նշված փաստաթղթերի՝ հարկ վճարողներին էլեկտրոնային եղանակով ծանուցումն իրականացվում է պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի՝ հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրելու եղանակով:» նախասահությունը:

18. Հոդված 18-ում «պարբերությունով» բառը փոխարինել «նախադասությամբ» բառով:

19. Հոդված 20-ը շարադրել նոր խմբագրությամբ հետևյալ բովանդակությամբ՝
«Հոդված 20.

1.Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հոկտեմբերի 1-ից, բացառությամբ սույն օրենքի 3-րդ, 16-րդ և 18-րդ հոդվածների, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2022 թվականի հուլիսի 1-ից:

2.Սույն օրենքի 1-ին հոդվածի 3-րդ կետով, 3-րդ հոդվածով, 18-րդ հոդվածով սահմանվող դրույթների կիրարկումն ապահովող ենթաօրենսդրական ակտերը հարկային մարմինը սահմանում է այդ դրույթների ուժի մեջ մտնելուց հետո եռամսյա ժամկետում:»:

Հարգանքով՝

ԱՐԱՅԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

